

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

HIRDETESEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttíri közlemények garmond
 soronként 80 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arrendményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.
 SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.
 FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetések s a reklámokat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

A Vas és Arany vetélkedése.

Csodálatosan szép, bájos kis mesét mondott nemrégiben egy neves nagy német költő a vasról meg az aranyról. A mese egyképen kedves és tanulságos felnőtteknek meg apró emberkének.

Az Arany irigykedni kezd a Vasra. Mindig csak a Vas győz, a Vas halad előre, a Vas száll diadalról diadalra. Ellenségeket csak a Vas tipor le. Az Aranyról semmi szó. Fáj ez az Aranynak. Mert az Aranynak is van — szíve. Csakhogy lassabban, nehezebben melegedik fel, mint a Vasé.

Az Arany azt mondja:

— Te Vas, én is volnék olyan legény a gáton, mint Te!

Visszafelel a Vas:

— Ha volnál, hát — legyél. Bujj ki a rejtékhelyeiből. Gyere a frontra. Ne ijedez, ne rémülözz. Vagy élni, vagy meghalni. Gyere velem! Dicsőség vár rád.

Az Arany, aki eddig mindig csak a maga biztos szűk zugolyából nézte a világrengető zivatart, egyszerre kiugrik a nyílt piacra és megfujja a harsonát.

Én az Arany, Én a fővezér hivlak benneteket, ezüstöket, nikkeleket, bronzokat és papírpénzeket. Gyertek a frontra mindnyájan, hogy megmutassuk, mink is vagyunk olyan erősek, mint aminő erős a — Vas!

És a felhívásra a zugolyokból előkerültek, özönlöttek az Arany hadseregei: Futottak segítségére a Vas embereinek. És így győzött a Vas és az Arany — együtt, összefogva.

A győzelem és diadal mámorának zajából kihallatszott egy nagy hír.

A Császár kitüntetéssel vaskeresztet adott az Aranynak. Mert az Arany is segítette győzelemre vinni a Vas lobogóját. Tisztelet az Aranynak. Vaskeresztet érdemelt.

Eddig a mese. Főbb, nagy vonásokban. Német író írta. Németországnak írta. De ráillik Magyarországra is.

Nálunk is eddig a Vas, az volt a győzedelmes. Kárpátoktól Gorlicéig, Gorlicétől Kragujeváciig mindig csak a Vas, a magyar Vas, a magyar szurony, az volt a győzedelmes. Közülükbe a magyar arany is megacélozta hébe-hóba a magyar baka szuronyát. De nem annyira, ahogyan a németeké a magukét.

A magyar Aranyak is tehát előre kell rukkolnia, hogy érdemes legyen a német császár Vaskeresztjére, vagy a mi királyunk koronás ezüstkeresztjére.

Ki kell békíteni nálunk is a Vasat az Arannyal.

Jegyezni kell mentől több hadikölcsönt.

Akik még nem jegyeztek, jegyezzenek!

Ezzel békül ki az Arany a Vassal. Mert nem lehet elfelejteni, hogy bakák a lövészárokbán, csonka-bénák a kórházakban összeadták zsoldjaikat: hadikölcsönt jegyeztek. Iskolásgyerekek Verbóu es Hódmezővásárhelyen egybegyűjtötték az uzsonnapénzeiket es hadikölcsönt jegyeztek.

Ha a kisebbek úgy gondolkoznak: mit kell gondolniok a nagyobbaknak!

Társadalmi, politikai es vallásfelekezeti különbség most csakugyan ne legyen elválasztófal közöttünk.

Amiképen nincs is. Hiszen látjuk, hogy még görögkeleti szerb es román egyházak s ezekhez tartozók is száz ezreket jegyeznek.

A Vasnak es Aranyak vételkedésében tehát ne maradjunk hátra mi magyarok se.

Jegyezzünk hadikölcsönt. Még csak egy hét van hátra. Ezt az egy hetet használjuk fel. Győzzön az Arany is a Vas mellett!

A szerb nép története és aspirációi.

Írta: Kőveskúti Jenő.

(Folytatás.)

A szerb királyság a XII. század közepén kezd hatalmasabb lendülettel emelkedni, amikor a Radoszláv dinasztia kihalásával Nemanja István Rascia fejedelmét választják meg a szerbek királyul. Ez alapítja a Nemanják dinasztiáját, melynek uralma alatt Szerbia Rasciával körülbelül a Szávától le az Adriáig terjed s az ország két századon át aranyországot él, a Balkánon vesérserepet visz. Ez a dinasztia két szentet, több nagy államférfit es hadvezért ad a kis nemzetnek s ha nem vezetni is be népét az európai politikába: a kis országot balkáni vezérhatalommá emelte. Olyan uralkodók, mint a két, I. es II. Nemanja István (apa es fia), mint az utóbbinak fia: Nagy Uros, ennek fia: Milutin, majd III. Uros, végül a Hatalmas Dusan, akinek uralma alatt az összes szerbek tényleg egyesültek s aki győzedelmes harcok eredményeképp alban király lett, országát nemcsak császársággá emelte, hanem a bizánci császári cím is felvette, — bármely nemesen élen kiváló férfiak lettek volna. A szerb Nemanjakat a magyar Anjoukkal es Hunyadyakkal lehetne, ha nem is párvonalba állítani, de összehasonlítani. N. Uros a szerbek N. Lajos, aki dinasztiájának megszerzi a szomszéd Bulgáriát, mint a

mi N. Lajosunk Lengyelországot; Dusan cár a szerbek Mátyás királya, skinék hatalmát megéri az egész Balkán a görög császársággal, mint a mi Mátyásunk nagysága ránehezedik a fél Európára s a német-római császárságra.

Nagy államférfiak es hadvezérek a szerint a miljö szerint érvényesülnek, melybe őket a történelem helyezi. Ha Dusan cár magyar királynak születik, tán Mátyás királlyá lesz; ha Mátyás eléri célját, eluyeri a német-római császárságot, amihez oly közel volt: egy világhatalom nagy eszközeivel tán, a N. Karolyok es N. Ottók sorába emelkedik.

A Nemanjak kihalásával Szerbia épugy aláhanyatlík, mint sülyed a Hunyadyak után Magyarország. Hanyatlását, sőt bukását mindket országoknak, az ozmán hatalom terjeszkedése okozza, melyet a nagy, nemzeti dyasztái vesztett Szerbia még kevésbé volt képes megakasztani, mint a nálánál sokkal hatalmasabb Magyarország. Az új szerb királyt, Lászárt nem érheti szemrehányás, hogy nem kísérelt meg mindent az ozmán-áradat visszaszorítására. Magyar segítség fejében elismerte a magyar fennhatóságot, de Zsigmond királyunk nem volt képes kellőleg támogatni: Szövetséget hozott létre a balkáni összes népek közt s bosnyákok s bolgárok, sőt albanok es románok szerb vezetés alatt vivják meg 1389-ben, június 15-én a rigómezzi szerencsétlen csatát, melyen maga Lászar király is elesett.

Rigómező a szerbek Mohácsa, mely után Szerbia elvesztette függetlenségét. Utolsó fejedelmek: Lazarevics István es a Brankovicsok a magyar nemzettől várják a törökkel szemben való megvédelmezésüket s elismerik a magyar fennhatóságot akkor, amikor a török fennhatóságot megkénytelenek elismerni. Szerbia tehát egyszerre Törökországnak es Magyarországnak hűbérese. Az utolsó Brankovicsok a magyar királyok udvarában tartózkodnak, Mátyás királyunk nevezi ki őket szerb deszpotakká, a magyar seregben harcolnak a török ellen, de remenyük, hogy segítségünkkel kivihadják nemzetük függetlenségét, nem valósuit meg. 1502-ben kihalt a Brankovics család; al-Brankovicsok viselik a „szerb deszpot“ címet, míg végre az utolsó deszpotával, aki I. Lipót királyunk fogságában halt meg, Szerbia elvesztette államiságának utolsó emlékét is.

Szerbiának tehát a XV. század közepétől kezdve nincs története, ha csak történetnek nem tekintjük azokat a szenvedéseket, melyeket a szerb nép a török hódoltság alatt egészen a XIX. századig tűrni volt kénytelen. Ekkor azonban, 1804-ben a szerbeknek a hosszú halál után renaissance-ja es új története következik.

Folyt. köv.

Háborus apróságok.

A munició.

Hogy a háboruszkodó hatalmak a háboru folyamán mennyi municiót használhatnak el, ennek a most meg nem oldható kérdésnek megvilágítására érdekes adatokkal szolgál egy amerikai lap, amely a francia hadsereg munició viszonyai felől emlit néhány érdekes adatot. Eszerint a Marne melletti csatában a franciák nem kevesebb, mint 150,000 darab 7.5 cm-es lövedéket használtak el. A 7.5 cm-es ágyuk percenkint 16 lövést adhatnak le és egyes ágyuk egy nap alatt állítólag 2000 lövésig vitték. A jelen naprtári év elején a francia lövészer-gyárak képesek voltak naponta 200 ezer lövedéket készíteni. Párisban alakult leg-ujabban egy új gyár, mely naponként 15 ezer darab 7.5 cm-es srappellövedéket képes készíteni. A gyár körülbelül 4—5 ezer munkást foglalkoztat. Ha tekintetbe vesszük, hogy ezek a nagy számok a német municiógyártás eredményeibe viszonyítva minden valószínűség szerint jelentéktelen összegekké zsugorodnak össze, a munició-gyártás teljes kimutatása a háboru után következő idők egyik meglepetésének ígérkesik.

A német nyelv.

János bácsit kérdi a komája:
— Hát irt-e már a tiad a harcterről?
— Irt biz' a — mondja János bácsi.
— Hát aztán merre van?
— Jaj, komám, messze jár az már valahol Taljánországban s azt a lapot is, amit nekem irt, valami „Feldpost“ nevű városból küldte.

A gyermekek és a háboru.

Egy apa beszélte el a jóízű apróságot: A kis fiamat az idén akartam az elemi iskolába beírni. Fiatal kora miatt, mert még nem mult el 6 éves, nem vették fel az iskolába. A minap egyik barátjával játszott, aki megkérdezte tőle:

— Téged is beíratnak az idén iskolába?
— Oh nem! — feleli büszkén a fiam.
— Mert a bátyám tiszt, a nagybácsi vadászönkéntes, az apám nemsokára ujonc lesz. Nem hagyhatom itt a mamát és a lányokat; csak kell férfi a háznál!?

Elásta magát.

A szobaleány a házmesternének a Höfer-jelentést olvassa fel a folyosón, mikor egyszerre a lakásból óriási lármára hangzik ki. Mind magasabban süvítő női hang. Csapkodás, dühörgés.

— Mi az? — Kérdesi a házmesterné.
— Bizonyára megint elásta magát az ur.
— Hogyan mondja?
— Mikor a nagysága új ruhát akar, az ur előveszi a lexikont — ez egy nagy könyv, amelyikből sok van — azután züm-mögve elkezdi olvasni. Akármit kiabál a nagysága, egy szót sem szól, csak lassu hangon olvas. Multkor is három óra hosszúságig olvasott, amíg a nagysága berekedt és elfutott otthonról. — Ez az elásás.

A staniol.

As iskolában buzdította a tanító a fiukat, hogy gyűjtsék össze a kezükbe kerülő staniol-papiroost, hogy azután együttesen a Hadségélyező Hivatalba küldhessék.

Tóni odahaza megkérdeszte:

— Papa, minek kell a háboruban a staniol-papiroos?

As apa nem tudta, de valamit felelnie kellett.

— Hát bombákat csinálunk belőle.
— Bombákat? Akkor abból a staniolból, amibe a sajt van csomagolva, bizonyosan büzbombákat készítenek.

Némagyarosítás.

As egyik felvidéki városkában történt. A tanácsi iktatóba bemegy egy idősebb férfi és bejelenti, hogy szeretné a nevét megmagyarosítani.

— Helyes, — feleli a hivatalnok, — tessék csak ideadni a kérvényt. De nini, hiszen én ismerem önt; nem Kalmárnak hívják?

— De igen, kérem.

— Hát nem elég magyaros hangzásu név ez? Mire akarja magyarosítani?

— Xenofonra, könyörgöm.

— Xenofonra?!

— Igen, kérem. Tudniillik az „X“ betűs nevek nem szerepelnek azon a plakáton, amely jelentkezésre hívja fel a mi korosztályunkat . . .

Jó tanács.

Egy szegény asszony a fiáról beszél, aki a harctéren van.

— Csak megsegíti a jó Isten; és ha még egyszer hazajön, nem tűröm, hogy mindig mesterember legyen. Olyan pályára adom, ahol gyorsan lehet haladni . . .

Halgatja, halgatja ezt a beszédet a város legviccesebb embere s mikor az asszony kérdesi is tőle:

— Mit tetszik hozzá szólni? — így felel:

— Adja lelkem, a villanyos vasúthoz kalauznak . . . Ott azután elég gyorsan fog haladni.

Nem tiszteli a népjogokat.

Kis diákok találkoznak az utcán. Más-más iskolába járnak s a szünidő óta nem találkoztak. Egymás sorsa iránt érdeklődnek. Milyen a tanító!/? Erre kíváncsi mind a kettő.

— A tied jó? — kérdesi az egyik.

— Sokat kiabál! — feleli a másik, — de sohasem bánt senkit. És a tied?

— Az enyém nem tiszteli a népjogokat. Mindig hadüzenet nélkül kezdi a támadást. Hogyan?

— Előbb jól nyakon vág és csak azután kezd kiabálni.

A magyar vendégszeretet.

Egy vidéki földbirtokos meglátogatta az orosz foglyokat. Egy természetes orosz vetődött elé, akit megszólított:

— No földi, meg van elégedve?

— Meg vagyok elégedve; felelte az orosz, — a koszt ellen nincs semmi kifogás.

A birtokos tréfásan tovább fűzte a beszédet:

— Látja, barátom, kár volt megtámadni minket. Hiszen mi nem voltunk senkinek ártalmára. A magyar jó és a legvendégszeretőbb nép az egész világon.

As orosz erre megvakarta a fejét, azután savanyu mosolyal így szól:

— Arról a híres magyar vendégszeretetről ne beszéljünk! — Tapasztaltam a — Kárpátokban!

As orosz segíti a magyart.

Egy fiatal katona az ételapját akarván változtatossá tenni, a tartalékkórház kerítésén kimászott az utcára és a boltban bevásárlásokat tett.

A kerítéshez visszatérve, nekirugaszkodott, de folytonosan visszacsuszott a magasból. Gyógyult tagjaiban nem volt elég erő a kerítés átugrásához.

— Baj, baj! — sóhajtotta, miközben gyöngyöző homlokát törülgette.

Néhány orosz katona taligát tolt arra. Látván a vitez szorult helyzetét, megsajnálta őt.

Egy atléta természetű orosz hirtelen mellette termett s a beteg hóna alá nyult az egyik kezével, a másikkal pedig a lába szárát ragadta meg.

— No! — nyögött egyet nemzetközi nyelven az orosz és a magyar bajtársat átdobta a kerítésen.

Ez nyögve feltápászkodott odabent; azok pedig nevetve tovább lódtították az üres taligát.

Az Első Magyar és a hadikölcsön.

Nem csupán a harcmezőkön döntik el a háborut. Látjuk Asquithnak az angol miniszterelnöknek és társainak kétségbeesését és jajgatását a több municióért. Mit bizonyít ez? Azt, hogy itthon is sérényen kell folyoi a háborus munkának, mert csak a közös egyetértéssel végzett jó munka biztosítja a végső győzelmet.

Ez a munka pedig abból áll, hogy küzdő hadseregünk ellátása céljából az államot anyagi eszközökkel segítsük. Ezt a célt szolgálja a hadi-kölcsön, melyből most már a harmadik került jegyzésre. A két első hadi-kölcsön az egész világ előtt fényesen bizonyította a magyar nemzet áldozatkészességét. Kicsinyek és nagyok vetélkedve hordták kincseiket a haza oltárára, mely, amellet, hogy hazaszeretetről is tett tanúságot, jó és előnyös tőkebefektetésnek bizonyult.

Hazai pénzügyeink, részvénytársulataink, vállalatok szintén bőven kivették részüket a hadikölcsönből, de hiszen ez érthető is, mert a háboru alatt tetemes üzleti nyereségre tettek szert. Alig van vállalat, melynek a háboru hasznát nem hozott volna. Éppen ezért mindenki el is várta, hogy a hadi-kölcsön illő jegyzésével röjják le a haza iránt köteleességüket.

Nem is panaszsképpen hozzuk fel, mert e tekintetben a harmadik hadi kölcsön jegyzése is szép eredményt mutat. A pénzügyetek, vállalatok, egyházak, testületek mind-mind a magyarság érök, izmos voltáról, mely köteleességérzetéről és áldozatkész-ségéről tettek újabb tanubizonyoságot. Igazságtalanok volnánk azonban, ha ezek között is ki nem emelnők, hogy mily jól eső érzéssel töltötte el lelkünket, mikor azt olvastuk, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaság eddig 57 és fél millió koronát jegyzett. Mindig tudtuk ezt, hogy ez a társaság bőles és körültekintő vezetés mellett hazánk legerősebb és legbiztosabb alapokon nyugvó vállalatává nőtte ki magát; de csak most csodálkoztunk, hogy mily hatalmas erőt képvisel a Társaság, a mely Ormódy vezetése mellett oly fényes példával jár elől a magyar nemzeti áldozatkész-ség tekintetében.

Nem szoktam senkinek hiszelegni s bizonyára maga a Társaság érdemes vezetői titakoznának ez ellen, de lehetetlen volt halgatással napirendre térnem eselőtt akkor, amidőn azt látom, hogy egy részvénytársasági alapon létesült vállalat oly szépen össe tudja egyeztetni a vállalat anyagi érdekeit a hazafiúi áldozatkész-séggel. Ez az érzés a hideg, üzleti nyelven szerkesztett kimutatásból lángoló szinekkel fogja hirdetni nekünk mindenkor, hogy ez a Társaság a miénk, mert volnánk jóban és rosszban egybeforrott s hogy nagy vagyonát, melyet jósan körültekintés, bölcs vezetés és szigoru köteleességtudással szerzett, odavissza a legelső forrásokhoz, ahonnan merítették, a magyar nemzet jólétének alapjához.

Nem dicserni, csak magyarosan keset szorítani akartam a társaság köztünk élő vezetöivel. Ezt pedig nagyon is megérdemelték.

A rokkantak Mikulása.

Idestova másfél esztendeje küzdünk a harcúterén és itthon a Titánok erejével, spártai önfeláldozással nemzeti nagyságunkért, boldogulásunkért, az elkövetkezendő korok nyugalmaért, békejéért. A harc és a munka fegyverei diadalt arattak sokszoros tulerőn és a magyar erény, a magyar erkölcs, a magyar dicsőség még sobasam ragyogott oly fényesen, mint most a világháboru borzalmai között.

A siker, a győzelem az egész nemzeté. A hős katonáké, akik fegyverrel, bátorsággal és hősiességgel a harcúterén, derék polgáraink, akik áldozatkészséggel és munkával itthon szolgálták a haza szent ügyét.

A háboru csodálatos változásokat mutat a polgári életben. Azt látjuk, hogy ebben az országban minden ember katoná. Az élet minden megnyitkozása a haza szolgálatában zajlik le. Szébb, ideálisabb, áldásosabb altruizmus még nem szállotta meg a népeket, mint most a magyar nemzet minden polgárát.

A munkában, a szórakozásban, a mindennapi élet apró és nagy eseményeiben történelmet csinál a magyar nép. Ragyogóbb, dicsőbb históriát, minden idők történeténél. A jövő historikusa, a legendák költője irásának kimeríthetetlen forrását találja a másfél esztendő örökre megmaradó emlékeiben.

Az áldozatkészég csodálatosan szindus bokréájában új szín jelenik meg ismét, amely a háborus prózis bájos költeménye lesz.

Az idei Mikulás ugyanis nadi szolgálatba lép, puttönyában az álomország tarkabarka holmijai között az idén a harcúterén megrókkant katonák számára is hoz ajándékokat.

Az *Augusztal* alap szervezi a háborus Mikulást. Assal a kéreessel fordul az ország közönségéhez, hogy az idén, amikor a hagyományos Mikulás ajándékok megvásárolja, gondoljon béna, sánta, kezetlen, lábatlan, vak, nyomorék, rokkant hőseinkre is, mert ezek önfeláldozása szerezte meg nekünk és gyermekeinknek a nyugodalmas Mikulást.

Nincs szó nagy áldozatról. Fülérek azok, amelyek az idei Mikulás útján ajándékokat hoznak a rokkantoknak. Az *Augusztal* Alap ugyanis 10 és 20 filléres művészi kiviteli Mikulás-bélyeget bocsát ki azzal a céllal, hogy aki Mikulást ajándékokat vásárol, ajándékokat lássa el Mikulás-bélyeggel. Tíz és husz fillér a kiadási többlet, amivel ajándékunknak történelmi értéket szerzünk és amivel hozzájárulunk a rokkant alap gyarapításához.

Az ajándék a szeretetnek, a megbecsülésnek, a nemes érzelmeknek és gondolatoknak kedves kifejezése. Az ajándékozás napjai az élet sivárságában ünneppapok. Örül és boldog az, aki ajándékoz, örül és boldog az, akit megajándékoznak. A história nagy idejében az ajándékozás formája is legyen historiai, fejezze ki a kor szellemét, a kor nemes érzelmait és gondolatait.

A Mikulás-ajándékok gyermekeinknek vásároljuk. A jövő nemzedéknek, amelyért küzdünk és amelyet küldölemre nevelünk. A gyermektelék termőföldjébe hull az áldozatkészég magja a Mikulás-bélyeg formájában. A gyermek hintalován, puskáján, csakóján minden játékán látja a Mikulás-bélyeget, amely dus fantáziával működő elméjébe veti, hogy 1915. december 5.-én és 6.-án neki is része volt a rokkant hősök megmentésében, ő is hozzá járult a *Nemzet Háza* felépítéséhez, ő is részt vett a nemzet küzdelmében.

A hazáért, a társadalomért, embertársaiért való áldozatkészégre, irántuk való kötelességekre tanítja a jövő nemzedéket az *Augusztal* Alap *Mikulás-bélyeg*je.

De a fenőiteknek szánt ajándékokon is történelmi értéket képvisel a *Mikulás-bélyeg*. Van-e valaki ebben a hazában, akinek mindennap eszébe ne jutna értünk vérző sok ezer magyar testvérünk? Van-e valaki, aki ne gondolna a jövő terhére, a rokkantügyre, amely egyformán nehezedik majd az államra és a társadalomra. És ha meglátja ajándékán a Mikulás-bélyeget, megnyugszik a szíve; segítünk a rokkantakon; enyhül

a gondja: a jövő terhének elosztásán már most, dolgozik a társadalom!

Az *Augusztal* Alap Mikulás-bélyegének alkalmazása oly módon történik, hogy mindenki, aki ajándékokat vásárol, vesző hozzá egy Mikulás-bélyeget is és ráragasztja az ajándéktárgyra, vagy Mikulás-bélyegekkel zárja le az ajándékokat rejtő csomagokat. Például ékszerre, virágra, cukorkákra, vagy hasonló holmira nem alkalmazható a bélyeg, ebben az esetben a dobozt vagy a burkolópapírozt ragasztjuk le egy-két Mikulás-bélyeggel. Ilyen módon mindenki adozhat ajándékozása közben a rokkant-ügynek.

Mikulás-bélyeg kapható az *Augusztal* Alap központi irodájában (Budapest VII. Károly-körút 3). De hogy a közönség könnyebben hozzátérjen, az *Augusztal* Alap azzal a kéreessel fordul minden kereskedőhöz, hogy már most szerezzen be Mikulás-bélyeget az alap központi irodájában. Legcelszerűbb a pénz előre való beküldésével megírni, hány darab 10 és 20 filléres bélyeget küldjön az alap, amelynek irodája postafordultával intézi el a megrendelést. Annak, aki nagyobb mennyiségű bélyeg eladását biztosítja, bizományba is küld Mikulás-bélyeget az *Augusztal* Alap.

Ugy értesülünk, hogy az *Augusztal* Alap karácsonyra is bocsát ki ajándék-bélyeget alkalmat nyújtva ezáltal arra, hogy nemeslelkű, hazafias közönség az önkéntes ajándékadóval hozzájárulhasson a rokkant-ügy megoldásához, a Nemzet Háza felépítéséhez.

A Mikulás-bélyeg teljes jövedelmét az *Augusztal* Alap a *Nemzet Háza rokkant-otthon* javára fordítja.

A harmadik hadikölcsön jegyzése is hazafias kötelesség!

A világháboru krónikája.

Október 29.

A rigómezei síkságon a bolgárok a Kacsaniktól északra fekvő vidékig és a Crna Moraváig nyomulnak előre. A bolgárok megverik V. landovónál a Szalonikiból jövő francia csapatokat. A csapataink Visegrád környékén megverik a montenegróiakat. Kövess és Galvitz seregei mind közelebb jutnak Milanovához és Kragujeváchoz. Svilajnáctól délkeletre Galvitz csapatai elfoglalják a szerb állásokat és 1300 foglyot ejtenek. — Az olaszok újra teljes erővel megkezdik a támadásokat a tenger melléki arcvonalon. Csapataink kivétel nélkül megtartják az állásaikat. — A világháboru egyéb harcterein a helyzet változatlan.

Október 30.

A szerb harcúterén Kragujevác előtt elkecsereedett csata folyik. Kövess csapatai a Rudnik-hegység mindkét oldalán Gorni Milanovác felé vetik vissza a szerbeket. Kövess és Gallvitz seregei Szerbia északi részén 1000 foglyot ejtenek, 2 ágyut és 1 géppuskát zsákmányolnak. A bolgárok Timok felől üdösk a szerbeket és Kuyaszeváctól délnyugatra behatolnak a Tresibaba—planinán levő szerb állásokba. — Az orosz harcúterén Cartorysktól nyugatra az oroszoktól szivósan védett községek egész sorozatát ragadják el a szövetséges csapatok és 900 foglyot ejtenek és 2 géppuskát zsákmányolnak. — A görsei hídfő terepén és a doberdói szakaszon minden olasz támadást visszavernek hős csapataink. — Viviani francia miniszterelnök lemond állásáról. Az új francia kormány Briand elnöksége alatt megalakul.

Október 31.

Kövess csapatai elfoglalják Gorni Milanovácot és 4 ágyut zsákmányolnak. A szövetséges csapatok Kragujevácól északnyugatra és északkeletre törő támadása tért nyer. Galvitz serege a Mlava mindkét ol-

dalán hátrább veti vissza az ellenséget és 600 foglyot ejtenek. A bolgárok Kuyaszeváctól nyugatra és délkeletre elérik a Timok és a Morava közti vízválasztó vonalat. Egy Pirothból kiküldött bolgár hadoszlop Vlasotincéhez közeledik. A Berettyó magyar hajó a szabaddá lett Dunán Orsovából Vidinbe érkezik. — Csapataink visszaverik az orosz támadásokat a Strypa fronton. — Az olaszok támadását elkecsereedett közelharc után visszaverik a csapataink. Németek újabb sikereket érnek el az Artoisban és a Champagneban; rohammal elfoglalják az ellenséges állásokat és 1400 foglyot ejtenek. — A törökök elsüllyeztenek a Dardanelláknál egy francia tengeralattjárót.

November 1.

A szövetséges csapatok bevonulnak Kragujevácba és heves utóvédharcok után elérik a Gorni Milanováctól és Kragujevácól délre emelkedő magaslatokat. A Moravától keletre német csapatok heves harcok után elfoglalják a vidéket domináló Trivunovo-hegyet. Bolgár csapatok Planicától és Bela Palánkáctól nyugatra elfoglalják a magaslatokat. Kövess seregének eddigi zsákmánya 6600 foglyot, 32 ágyut és 9 géppuska. Mackensen hadosztályánál a német csapatok zsákmánya 12000 foglyot, 23 ágyut és 16 géppuska. — Az orosz harcúterén a Bothmer sereg arcvonalán harcok fejlődnek. Hindenburg újabb sikereket ér el a rigai fronton. Az orosz harcúterén az osztrák-magyar főparancsnoksága alatt küzdő csapatok októberi zsákmánya 26000 foglyot, 44 géppuska és 1 ágyut. A német főparancsnokság alatt küzdő csapatok októberi zsákmánya 27673 foglyot, 63 géppuska. — Az Isonzo fronton az olaszok támadásai ismét megtörtnek.

November 2.

A szerb harcúterén a csapataink kijutnak a Gorni Milanováctól délre elterülő hegyvidékből; Csapatok megszállják és a Kragujevácól délre emelkedő magaslatokat elfoglalják. A montenegrói határon több helyen a csapataink támadásba mennek át és Visegrádtól délkeletre visszaverik a montenegróiak támadását. A bolgárok folytatják az előnyomulásukat Nis felé, öt ágyut zsákmányolnak. — Az olaszok harcúterén a görsei hídfőnél a tiroli és karintiai fronton elvont dandárait. Az olaszokat, kik eddiginél hevesebben támadták, a csapataink visszaverik. — A Strypa-fronton Bieniavánál az oroszoknak sikerült a Bothmer-sereg állásába behatolni, azonban a csapataink ellentámadással visszaverik őket és 2000 foglyot ejtenek. Cartorysktól nyugatra összeomlik az oroszok ellentámadása.

November 3.

A csapataink támadása a Morava mindkét oldalán a szerbek legsivósabb ellenállása ellenére tért nyer. Egyik hadoszlopunk bevonul Uzsiócebe. A csapataink Afrováctól délre elfoglalják a montenegrói területen levő Bobija hegyesűcsöt. Bojadsevi bolgár tábornok serege folytatja az előnyomulását a Nisava völgyébe. — Több olasz ezred támadását ismét visszaverik a csapataink a görsei hídfőnél. — Az orosz harcúterén Cartorysktól nyugatra a szövetséges csapatok visszaverik az orosz támadásokat. A Strypa mentén heves harcok fejlődnek ki. A világháboru egyéb hadsíniterén a helyzet változatlan.

November 4.

A bolgár csapatok megkezdik Nis bombázását. A csapataink Kragujevác és Jagodinánál megtörtik a szerbek ellenállását és Kragujevácól északra nyomulnak. Kövess serege egyesül a Visegrádtól keletre küzdő hadosztallal. Trebinjétől keletre a csapataink támadják a montenegrói állásokat. A szövetséges seregek az ellenség előretörését Bilektől keletre és Afrováctól délre visszaverik. — Az oroszoknak a Strypa arcvonal ellen intézett támadásai összeomlanak. Cartorysktól nyugatra a szövetséges seregek 1117 és a bieniavi szakaszon 8000 oroszot fognak el. — Az olasz harcúterén az ellenség heves rohamait ismét visszaverik a csapataink.

Különfélék.

— **A bolgárok elfoglalták Nist.** Lepunk sártakot kaptuk a következő hivatalos táviratot: Szófia, november 6. Bolgár távirati ügynökség kora reggel jelenti: egy bolgár hadosztály bevonult Nisbe.

— **Gyászmisék az elhunyt hőskért.** A herceggímás rendelete folytán a lévai plébánia templomában **Báthy László** prépost, akinek dr. **Porubszky Géza** és **Kuller Ferenc** segédkeztek, — folyó hó 2-án, reggel 8 órakor hősi halált halt katonáinkért ünnepélyes gyászmisét és liberát mondott. A megható isteni tiszteleten megjelentek: a katonaság, a városi tisztikar, a Léván székelő összes hivatalok képviselői, a r. k. iskolák tanulói és olyan nagyszámú közönség, hogy a templom zsúfolásig megtelt. — A kegyesrendiek templomában az elhunyt vitézekért délelőtt fél tíz órakor **Boros Antal** főgimn. tanár végezte a gyászos isteni tiszteletet, amelyen a főgimn. tanári karának vezetése mellett az intézet r. k. tanulói is részt vettek.

— **Még nem fogytunk ki.** Az újra elrendelt s most folyó sorozások ismételen bizonyítják, hogy még mindig nem fogytunk ki, még mindig győzzük a soha ki nem fogyó felszerelési és munició-anyagot kívül emberanyaggal is. És aztán nemcsak, hogy embernek neveshetjük az embereket, akik újra sor alá kerültek, hanem kitűnő katonaságnak is, akik nincsenek híjával ama erényeknek sem, amelyek a hősk hősit hevitik, mert nem lelógó orral, vén asszonyos sopánkodással sietnek a mérték alá állani, hanem a komoly pillanatok átérésével vetik magukat alá a sorsnak, melyet a hazáért, a jövőért kell meghozniok. Így soroznak nálunk már régóta és többszörösen a Deák Ferencnek, a haza bölcsének klasszikusává lett mondása a magyar anyákról, csak becses történelmi emlék lett, amellyel a világháborúban argumentálni nem lehet. A bevált s alkalmasnak ítélt piros cédlus, friss katonajelöltek pedig hangos énekszóval mérik végig az utcákat s úgy térnek meg rövid időre otthonukba és várják boldog nekitobzásukkal, amikor mindnyájunknak el kell menni.

— **Spunár őrnagy bucsúja.** A 77. gyalogezredet magyar ezred fogja főválnani. Mindenki örömmel várja a győri magyar fiúkat a csendes, szomorú galicai katonák után. Egy jó magyar embert, a kedves modorú, de lelkiismeretesen pedáns **Spunár** őrnagyot mégis sajnáljuk. Akik ismerték, szerették úgyis mint magyar embert, úgy is mint katonát. Aminő szerény volt az itteni élete, olyan szerény volt a távozás. Ason barátai körében búcsúzott el, akikkel személyes jó viszonyban volt. A búcsú-ébed meghitt kis kőben **Báthy László** prépost vendégszerető házána folyt le november 3-án. Külső vendégeként a távozó őrnagyot kívül reggeliztek: **Lázár Dénes**, őrnagy s 14. honv. gyal. hadkiegészítő parancsnokság főnöke, **Bódogh Lajos** polgármester és dr. **Horváth Gyula**, rendőrfőkapitány. Ebed ideje alatt a 77-esek házi senekera őrnagyuk tiszteletére koncertet adott.

— **Hivatalvizsgálat.** Dr. **Lopusny Ottó** vezető kir. ügyész a múlt napokban tartotta meg a szokásos évi vizsgálatot a lévai és újbányai kir. járásbírók büntető osztályán, illetőleg a fogházakban.

— **Esküvő.** **Horváth Zoltán** honvédfőhadnagy e hó 4-én tartotta esküvőjét Léván, a plébánia templomában **Hetzer Adolf**nak, a Lévai Takarékpénztár igazgatósági tagjának kedves leányával, **Dórdával**.

— **Állandó és boldog megelégedést kívánunk az új frigyhez!**

— **Signum Laudis.** A király elrendelte, hogy **Hoffmann Árpád** kir. járásbírónak, a 14. népfelkelő hadtápszázadosjánál beosztott főhadnagynak és **Hlavacek János** vármegyei irodatiszt, tartalékos hadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz megatartásukért a legfelsőbb elismerés tudtul adassék.

— **Látogatás a női kereskedelmi tanfolyamon.** Küstodomású dolog, hogy néhány év óta működő női kereskedelmi tanfolyamunk magas nivón áll. A tanfolyamról kikerült lányok a gyakorlati életben mindig tanfeljelt adták biztos szak tudásuknak. A tanítvány a jó tanár alapos munkáját dicséri. Erről az alapos munkáról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott **Kirschner Béla**, felsőkereskedelmi főigazgató, aki október hó 28-án volt itt Budapestről, hogy személyesen is meggyőződjék a tanfolyam működéséről. Az elismeréstől bőven kijutott a tanfolyam érdemes igazgatójának, **Báthy László**, prépostnak, nemkülönben a közreműködő zárdai tanárúknak és férfi-tanárúknak.

— **A főgimn. Segítő-egyesülete ma, délelőtt 10 órakor, a főgimnázium V. oszt. tantermében választmányi ülést tart, amelynek tárgyai: a tanulóknak ruhával való segítése és jegyzés a harmadik hadiköltségre.**

— **Feldult tűzhelyeinkért!** A Háboruban Feldult Tűzhelyeket Újrafelépítő Országos Bizottságnak Goldschmidt Zsigmondné bajai lisztkereskedő felajánlotta, hogy örömmel segítené a háború felvidéki károsultjait természetbeni adományokkal. A hazafias gondolkozású asszony 40—50 csomagot szándékozik felajánlani, minden csomag körülbelül 5 kgr. súlyú lenne és lisztet, busadarát, tarhonyát, babot és cukrot tartalmazna. Remélhető, hogy a felebaráti szeretetnek ez a megható példája számos követőre fog találni. Az Országos Bizottság felkéri azokat, akik a szép példát követni akarják, a zempénmegyei károsultaknak szánt adományokat nagybessenyei Dr. Bessenyei Zsóné tb. főjegyző címére Homonnára, a sárosmegyeieknek — szánt adományokat pedig Szepesházi Imre Orsz. képviselő címére Felsőviszkőre sziveskedjenek irányítani, hogy az élelmiszerek közvetlenül és gyorsabban juthassanak rendeltetési helyükre.

— **Az arcképes vasúti igazolványok.** Figyelmeztetjük az arra jogosított érdekelteket, hogy a félúri jegy váltására jogosító arcképes igazolványok érvényének az 1916. évre leendő meghosszabbítása, illetve újának kiállítása legkésőbb folyó évi december hó 31.-ig kérelmezhető. A kérvényeket már most fel lehet terjeszteni. Megjegyezzük, hogy katonai szolgálatra bevonult igényjogosult helyett annak családtagja kérheti az arcképes igazolvány érvényességének meghosszabbítását.

— **Személyi pótlék.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Sárhegyi János** lévai r. k. igazgató-tanárnak, továbbá: **Csiffary Flóris** garamamádi, **Kuppis Géza** keresztúri és **Pronka István** óbárai r. k. tanítóknak 400—400 korona személyi pótlékot engedélyezett.

— **Maximálják a petróleumot is.** Ugy értesülünk, hogy a kormány már legközelebb rendeletet bocsát ki, amelyben a petróleum árát makszimálni fogja. Hír szerint a petróleumnak csak 60 fillér lesz a literje. Addig is jól teszi, aki a vásárlásnál elővigyázatosul él.

— **Alapítványi hely betöltése.** A m. kir. honvédfőreáliskola első évfolyamába a vármegyei közönség által létesített alapítványi helyre a törvényhatóság által első sorban bemutatott **Mohapel Antal** a körmésbányási áll. elemi iskola igazgatójának fia vétetett fel.

— **A hadviselő államok száma.** Most, hogy ismét más nemzetek keveredtek bele a világháborúba és üzentek egymásnak hadat, jótörámad azt sem tudják az emberek: hány nemzet vesz részt a háborúban? Jelenleg tizenhárom ország van hadiállapotban. A mi oldalunkon négy: Németország, Bulgária, Törökország és a Monarchia. Az ellenséges oldalon kilenc: Anglia, Belgium, Monako, Olaszország, Oroszország, Montenegró, Szerbia, Japán és Franciaország. A hadüzenetek száma eddig összesen ötvennyolc. Mivel azonban minden hadüzenetet két állam részéről történik, ezt a számot kettővel kell osztanunk, hogy a jelenleg viselt háborúk számát megkapjuk:

tehát huszonkilenc háború folyik most a világon.

— **A 43—50 éves tanítók felmentése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelete szerint az 1865—1872. években született B. alsztályú népfelkelésre kötelezett s a népfelkelői szemlén katonai szolgálatra alkalmasnak minősített felekezeti tanítók közül azok, akik a népoktatás zavartalan biztosítása szempontjából nélkülözhetetlenek, a népfelkelésre tényleges katonai szolgálattól felmentésre javaslatba hozhatók. Egyben jelszi a miniszteri rendelet, hogy a katonailag kiképzett póttartalékos és A. osztályú népfelkelő tanítók felmentésre csak az esetben hozhatók javaslatba, ha a katonai felülvizsgálaton fegyveres szolgálatra alkalmatlanok és csupán segédszolgálatra alkalmasnak osztályozottnak s ez a körülmény szabályszerű bizonylattal igazoltatik.

— **A csomagok feladásának korlátozása.** A postai csomagok torlódása ugy Budapesten, mint a vidéki gőzpostákon oly mérvet öltött, hogy egyéb intézkedések nélkül a magán csomagfeladása is elkerülhetetlenné vált. A kereskedelmi m. kir. miniszter ennél fogva elrendelte, hogy a vidéki postahivatalok egy-egy főtől naponként általában csak 20 csomagot, — illetve a kincstári postahivatalok esetében levő nem kincstári fiókhivatalok csak 10 csomagot vegyenek föl. Ez a korlátozás azonban nem vonatkozik az élesztőt, élelmiszert, ércpénzt és papírpénzt tartalmazó csomagokra.

— **Magántisztviselők önkéntesi karpaszomanyiselési kedvezménye.** A m. kir. kereskedelmiügyi miniszternek a beszercebányai kereskedelmi és iparkamarához intézett leirata szerint a kellő iskolai végzettséggel nem bíró egyéneknek az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére való igényjogosultságot a m. kir. honvédelmi miniszter kizárólag valamely nagy vállalatnál vezető állást betöltőkre fogja megállapítani. Az ez iránti folyamodványok a szűkséges okmányokkal felszerelve a kamarához nyújthatók be. — Ason 1865—1872. évi születésű népfelkelők, kik vezető állást nem töltenek be, de társadalmi állások, személyes képességeik és szolgálataik alapján magasabb képzettségűek, kivételes elbánásban (s külön ismertető jel, közönséges munka alóli mentesség, stb.) fognak részesülni. E kedvezmény a bevonulásokor és előszóval kérelmezhető a csapatparancsnokságnál.

— **Hogyan élnek Németországban?** Egy uri ember, aki most érkezett hazra Münchenből, ott egyik elsőrendű étteremben 1915. évi október hó 8-án, tehát a háború második esztendejében, két márkáért a következő ebédet kapta: Tápókaleves. Omlette gombával. Borjuitt burgonyával. A másrésre. A legelőkeőbb szállóban, a város közepén 3 márká 50 fillérért kapott gőstűtéses, villamos világítású, kényelmes szobát. Állításait vendégői és szobaszámlákkal bizonyítja és megjegyzte, hogy egyik ételt sem tudta egészen elfogyasztani. Ezzel szemben nálunk hétről-hétre emelik az élelmiszerek árát és ehhez képest a vendéglőkben kisebbre is szabják az adagokat, úgy hogy most válik igazán valóvá a régi vicc, amely szerint: „kosztot adnak, de onni nem.”

— **Női polgárőrök.** Sok mindenféle új eszmét vet felszínre a háború, amelyekre a béke idejében nem is gondoltunk volna. Ilyen a következő is: Nagyváradon gyűlést tartottak, amelyen azt tárgyalták, hogy mi módon lehetne leküzdeni a drágaságot? A gyűlésen egy jogtanár felvetette azt az eszmét, hogy mivel a kofák garázdálkodásával a kevés rendőr és polgárőr nem bír, helyes lenne, ha nők is vállalkoznának polgári őrszolgálatra a piacon. Az indítvány tetesére telált s így legközelebb már működni fognak a nagyváradai piacnak női polgárőrei. Emellett a nagyváradai feminista egyesület panaszírodát állított fel, ahol a vezető nyomozzák ki az élelmiszeri visszaéléseket.

A gazdák és a hadikölcsön.

Több oldalról hangoztatják mostanában, hogy a gazdáknak leginkább kell jegyezniük a hadikölcsönből, mert ma azoknak van pénzüik. Ez a beállítás és annak egyoldalú hangoztatása nem helyes, mert kivétel nélkül mindenkinek ki kell vennie részét a hadikölcsönből, legfeljebb csak azt lehet követelni, hogy miután a gazdák megtehető pénzülelleggel rendelkeznek, feleslegeiket hadikölcsönbe fektessék. De nemcsak követelni kell, hanem ezt elő is kell mozdítani, ebben serényen közre is kell működni mindenkinek.

Ezt maguk a gazdák is elismerik, sőt ők hangoztatják leginkább. Maga a földmívelésügyi miniszter is legutóbb kibocsájtott felhívásában azt mondja, hogy: „az eléggé jó termés magas áron történt értékesítése következtében, ma jelentékeny összegű készpénzzel rendelkezik a gazda, amelyet elsősorban a hadikölcsönbe kell fektetnie. — Amint a gazdatábor lelkesedése mutatja, eziránt a készség nem is hiányzik gazdáinkból, csak az a baj, hogy még mindig sokan vannak, akik nem tudják, hogy valójában mi is az a hadikölcsön? Eppen ezért tartja a földmívelésügyi miniszter is különösen szűkegesnek, hogy a kisgazdaközönség felvilágosíttassék, hogy „az állam tulajdonképpen nem is áldozatot kér polgáraitól, hanem bőven gyümölcsöző kölcsönt.”

Erre a felvilágosító munkára szerveztek gazdatársadalmunknak szervezetei. A Magyar Gazdaszövetség, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a Gazdasági Egyesületek Országos szövetsége, az összes gazdasági egyesületek és gazdakörök, karöltve a 8000 községre kiterjedő szövetségi hálózattal összefogtak, hogy felvilágosítsák a gazdákat arról a hátrányról, mely pénzének otthon rejtgetéséből, gabona és élelmi cikkeknek visszatartásából a gazdára háramlik, rámutatva azokra a nagy előnyökre, melyek a hadikölcsön jegyzéséből a gazdát éri. Hatalmas akció folyik tehát a gazdatársadalomban a hadikölcsön érdekében, a központból irányítva, de amelynek sikere sokban attól függ, hogy az ország egyes részeiben mennyire támogatják a mennyire teszik magukévá egyesek ezt a hazafias akciót.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége lapjaiban a körleveleivel, a Gazdaszövetség szintén lapjával és felhívásaival, a gazdasági egyesületek és gazdakörök felhívásaikkal és gyűléseikkel, a hitelszövetkezetek népgyűléseikkel és házról-házra való agitációs működésükkel mozgatták meg a gazdatársadalmat. Előljárnak a gazdák veszeri. — A földmívelésügyi miniszter, mint már említettük, gyönyörű felhívást intézett a gazdákhoz; de figyelemreméltó az a beszéd is, melyet Darányi Ignác, a kisgazdák vezére legutóbb a hadikölcsön ügyében tartott:

„Nem irhatjuk elő — úgymond — hogy az új hadikölcsön-kötvények kibocsájtása alkalmával ki mennyit jegyezzen, de igenis azt kérhetjük és kívánhatjuk, hogy mindenki jegyezzen ereje szerint, hogy mindenki érezze azt a köteleességet, hogy ki nem maradhat, hogy a jegyzés köteleessége alól ki nem húzhatja magát. Különösen a kisgazdákra gondolok.

A kisgazdák telébresztése körül a hitelszövetkezetekkel együtt már eddig is kiváló sikert értünk el ezen a téren. De az csak a kezdet volt. Ezt kell most folytatni, most kell a kisgazdával megérteni, hogy: „pénzének és gabonának thesaurálása, forgalomból való kivonása celtalan és a mostani időkben nem hazafias dolog!”

Majd kifejezte ama véleményét, hogy a papokat, jegyzőket és tanítókat fel kell kérni arra, hogy a népet minden oldalról felvilágosítsák a hadikölcsönről.

Ezekből tehát látható, hogy a gazdatársadalom szervezetei összefogtak és mindent megtesznek a nagy cél érdekében. Így hát az a követelés, hogy a gazdák minél többet jegyezzenek a hadikölcsönből, ezen egyoldalúságban nem állhat meg, hanem ha valóban azt akarjuk, hogy a gas-

dák erøjükhöz mérten jegyezzenek, akkor arra kell törekednünk, hogy azt az egyöntetű akciót, melyet a gazdatársadalom hivatalos vezetői és a hitelszövetkezet együttesen indítottak a hadikölcsön ügyében, előbbre vigyük és minden erőnkkel támogassuk; különösen papoknak, jegyzőknek, tanítóknak, de mindenkinek, aki egy kis körzetre is hatást gyakorolhat, a különféle követelések helyett elő kell mozdítania ezen akciót — a gazdák felvilágosítását — és akkor elérjük, hogy a gazdák nem tartják otthon sem termésküket, sem pénzüket, hanem olyan összegeket jegyeznek a hadikölcsönből, amilyentőlük a közvélemény, illetve a hazai kíván.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó anyánk elhunyt alkalmából részvétükkel fájdalomunkat enyhíteni szivesek voltak, ezton is köszönetet mond a család nevében

Dr. Gyapay Ede.

Meghívó.

A Lévai Temetkezési Egyesület f. évi november 14.-én, d. u. 2 órákor, a Kath. Kör helyiségében évi rendes közgyűlést tart, amelyre a társulat összes tagjait tisztelettel meghívom.

Léva, 1915. november 5.

Pély István,

elnök.

Nyilvános nyugtázás.

Csorba Győző, hadbavonult lévai elemi és ipariskolai tanító, aki Léva r. tan. városában szeptember hó folyamán szabadságra volt, ezen parancsnokság megbízásából a becület mezején hősi halált halt m. kir. 14. honv. gyal. ezredbeli hősk özvegyei és árva javára gyűjtést rendezett, melynek eredményeképpen 210 koronát szolgáltatott be a fenti alap javára.

Ugyancsak ezen gyűjtésből kitolyólag a lévai izr. hitközség 200 koronát küldött be okt. hó 15.-én a parancsnokság címére.

Midőn a parancsnokság ezen összeg átvetelét elismeri, kéri a megnevezetteket, hogy az alább jelzett nemesszívú adakozóknak az árva és özvegyek nevében eszenel kifejezett hála köszönetet mond a nyitrai 14. honv. gyal. ezred parancsnoksága. Polónyi sk.

Lévai Takarékpénztár 20 k., Barsamegyei népbank 20 k., Lévai keresk. Bank 20 k., Báhy László 5 k., dr. Porubszky Géza 2 k., Borcsányi Csernak 2 k., Weisz Benő 5 k., Krumpel Jánosné 3 k., Nyitrai és Társa 3 k., Amstetter Imre 1 k., Klein Sándor 4 k., Wurm Kathi 2 k., Schult Ignác 1 k., Szenesi Kálmán 1 k., Holzmann Bódog 2 k., Dr. Kmoskó Bela 5 k., Schubert Pál 5 k., Farkas Dána 1 k., Bojsza József 2 k., Engel Gyula 5 k., Bódogh Lajos 2 k., ifj. Klein Ödön 1 k., Kipke Árpád 1 k., Kiss Gyula 1 k., Torma Lajos 4 k., Stern Sándor 1 k., Bodó Sándor 1 k., Kovacs Sándor 2 k., Vámos Mór 1 k., Kern Testvérek 5 k., Szári Béla 1 k., Csekey Vilmos 3 k., Tonhaiser József 2 k., Fertik József 2 k., Fenyvesi N. 5 k., Steiner Sándor 2 k., Szilassy Dezső 2 k., Schönstein Henrik 2 k., Róth Ignác 2 k., Zahorski István 2 k., Preisach Győző 2 k., Vilheim Béa 2 k., N. N. 2 k., Kostyék Józsefné 2 k., Madveczky Sándor 5 k., Kempfner Jakab 2 k., Hubert Vilmos 2 k., Kürti Gusztáv 2 k., Blumenthal Jónás 2 k., Svarba Dániel 1 k., Hetzer Adolf 2 k., N. N. 2 k., N. N. 1 k., Csorba Győző 2 k. Összesen: 210 korona.

Jótekonyság.

A Vöröskereszt céljaira adakoztak:

Matula Gyuláné 20 k., Wilhelm Mór 10 k., Izr. elemi isk. tanulók beiratása alkalmából több szülő 24 k., Syllaba Ferenc 5 k., Weisz József tanudija 30 k., Zongor László 15 k., Kaveggia Kálmán 7 k. Összesen: 111 k.

A tüdőbeteg gondozó intézet kisegítő kórházába:

Kovátsik Samuné egy kosár alma, Dr. Frommer Ignácné 6 pár harisnya. Özv. Zongor Jánosné 2 ing, Sch. P. 2 korona.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m. mázsánként 36 kor. 50 fillértől 39 kor. — fill. Kétszeres 32 kor. — fill. 32 kor. — fill. Ross 30 kor. — fill. 30 kor. — fill. Arpa 30 kor. — fill. 32 kor. — fill. Zab 28 kor. — fill. 28 kor. — fill. Kukorica 26 kor. — fill. 36 kor. — fill. — Lencse 50 kor. — fill. 50 kor. — fill. — Bab 40 kor. — fill. 40 kor. — fill. — Köles 12 kor. — fill. 13 kor. — fill.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1915 évi okt. hó 31.-ől 1915. évi nov. hó 7-ig

Születés.

A SZÜLŐK NEVE	A gyermek neve	A gyermek rev.
Koczman Lajos Szalóka A.	leány	Jolán
Gajdos József Lehoczi J.	fiú	Ferenc János

Házasság.

Völögyei és menyasszony neve

Vallás

Kis János Akúcs Jolán ref.
Szatmari József Akúcs Erzsébet ref.
Horváth Zoltán Hetzer Dorottya r. kath.

6403—1915. szám.

Hirdetmény.

Barsvármegye alispánjának 8811—1915 sz. felhívása folytán értesítem a város közönségét, hogy a rokkant katonák munkakeresés céljából a m. kir. rokkantügyi hivatalnál (Budapest Országház VII. kapu) személyesen vagy írásban jelentkezhetnek. — Írásbeli jelentkezés esetén a következő adatokat kell bejelenteni.

1. A rokkant katona neve, születési helye és éve.
2. Csapatottele és rangfokozata.
3. Családi állapota, gyermekei száma és ezek közül hány keresőképes.
4. Állandó lakhelye és jelenlegi tartózkodás helye.
5. Katonai szolgálatból mikor lett véglegesen elbocsátva.
6. Rokkantságának milyensége és foka.
7. Mi volt polgári foglalkozása és tudja-e azt továbbra is folytatni.
8. Mint rokkant valamely foglalkozásra nyert-e kiképzést és mire?
9. Milyen munkára vállalkozik, illetve milyen állást óhajt elnyerni?
10. Milyen fizetési igényei vannak?
11. Milyen az iskolai előképzettsége?
12. Mennyi a rokkantsági járuléka és sebesülési pótdíja és részeseit-e ezeken kívül bármilyen más címen életjáradékban?
13. Mi az anyanyelve s milyen más nyelveket beszél meg?
14. Katonai szolgálatból történt elbocsátása óta volt-e már valahol alkalmazva, ha igen hol, kinél, milyen minőségben, mennyi ideig s milyen fizetés mellett?

Léva, 1915. évi november hó 1.

Bódogh Lajos.
polgármester

Nyílttér.

A LÉVAI KERESKEDELMI BANK R. T.

a harmadik 6%-os magyar hadikölcsön
hivatalos aláírási helye.

Jegyzéseket elfogad
1915. november hó 17-ig.

A jegyzések megkönnyítésére magas
kölcsönt nyújt előnyös kamatláb mellett.

Kiadó lakás.

Léván Kossuth L. u.
22 szám alatt 3
— szobás lakás —

azonnal kiadó.

18164 V. 1915.

Arlejtési hirdetemény.

Barsármegyében az aranyosma-
róti járásban fekvő **Oszlány község**
borital és husfogyasztási adójá-
nak bérbeadása iránt folyó évi no-
vember hó 15.-én az első esetleg a
következő 16 és 17 a második és har-
madik árverés fog az aranyosmaróti
m. kir. pénzügyigazgatóságnál meg-
tartatni.

Írásbeli ajánlatok bánatpénzzel el-
látva november hó 15.-ik napjának d.
e. 9 óráig adhatók be.

A bánatpénz mérve a kikiáltási
ár 10 %-a.

A kikiáltási ár borital adóban 893
korona 75 fillér, husfogyasztási adó-
ban 877 korona 5 fillér összesen 1770
korona 80 fill.

Aranyosmarót, október hó 29.

Ujváry,

kir. tanácsos
pénzügyigazgató.

LEGJOBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!

KERN TESTVÉREK

FÜSZER-, GYARMATÁRU- ÉS VASNAGYKERESKEDÉSE

ALAPÍTTATOTT 1881.

LÉVÁN.

TELEFON SZÁM 14.

Legjobb fűszer- és csemegeárunk.

Naponta friss felvágottak.

Főtt prágai sonka, teavaj, csemegecsajt.

Legjobb minőségű kávék.

„Gloria” pörkölt kávé különlegesség.

Csemegebor, likőr, pezsgő,

Vőibor, cognac, borovicska stb.

Carbolsav, carbolpor, zöldgálic, lysoform, lysoform szappan és egyéb
fertőtlenítő anyagok.

Katonai felszerelések: evőcsészék, evőeszközök, aluminium
ivópoharak, gyorsfűzők, villamos zseblámpák, termosok
kulacsok, sipok, forgópisztolyok, huskonzervek.

Vasárunk, konyhafelszerelési és háztartási cikkek.

Villamos vasalók, torralók és fűzőedények. Jég szekrények, vajköpülő
és fagyaltgépek. Higiénikus aluminium tejkannák.

Összes gazdasági cikkek, gazdasági kézi eszközök, mérlegek,
súlyok, műszaki cikkek, építési anyagok.

Szuperfoszfát lerakat.

Vadászati és fényképezési cikkek.

MA moziba
MA megyünk.

Az Apollo mozgósínház
műsora érdekes.

A LEGJOBB OLAJ

cséplő vagy automobil
motorokhoz jutányos
áron kapható

A VÁROSI SZÁLLODÁBAN.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

L é v á n .

Telefon szám: 33.

Piac téren, nagy kiterjedésű gépraktáram
céljára épült házamban nagy választéku
állandó gépkiallítás van berendezve

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban Hopferr és
Schrantz gőzcséplő lészetek, eredeti Mellichár-féle
vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök
valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek
Világhírű RAPID láncoskutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése
és felállítása jutányos árakban.